

Институт за биолошка истраживања "Синиша Станковић"
Булевар деспота Стефана 142, 11060 Београд
Тел. / факс 011 2761 433
E-mail: javne_nabavke@ibiss.bg.ac.rs
www.ibiss.bg.ac.rs

КОНКУРСНА ДОКУМЕНТАЦИЈА

ЈАВНА НАБАВКА ЕЛЕКТРИЧНЕ ЕНЕРГИЈЕ

- Отворени поступак -

Јавна набавка бр. **2/2019**

Фебруар 2019. године

На основу чл. 32. и 61. Закона о јавним набавкама („Сл. гласник РС” бр. 124/2012, 14/2015, 68/2015 у даљем тексту: Закон), чл. 2. Правилника о обавезним елементима конкурсне документације у поступцима јавних набавки и начину доказивања испуњености услова („Сл. гласник РС” бр. 86/2015), Одлуке о покретању поступка јавне набавке број 2/2019, дел. број 01-303 од 31.01.2019. године и Решења о образовању комисије за јавну набавку број 2/2019, дел. број 01-303/1 од 31.01.2019. године припремљена је:

КОНКУРСНА ДОКУМЕНТАЦИЈА

У отвореном поступку за јавну набавку добара - електричне енергије ЈН бр. 2/2019

Конкурсна документација садржи:

ПОГЛАВЉЕ	НАЗИВ ПОГЛАВЉА	СТРАНА
I	Општи подаци о јавној набавци	3
II	Врста, техничке карактеристике, квалитет, количина и опис добара, начин спровођења контроле и обезбеђења гаранције квалитета, рок извршења и место испоруке добара	3 - 4
III	Техничка документација	5 - 6
IV	Услови за учешће у поступку јавне набавке из чл. 75. и 76. Закона и упутство како се доказује испуњеност тих услова	7 - 9
V	Критеријуми за доделу уговора	10
VI	Образац понуде са обрасцем структуре цене	11 - 17
VII	Образац трошкова припреме понуде	18
VIII	Образац изјаве о независној понуди	19
IX	Образац изјаве о поштовању обавеза из чл. 75. став 2. Закона	20
X	Обрасци меничног овлашћења	21 - 23
XI	Модел уговора	24 - 28
XII	Упутство понуђачима како да сачине понуду	29 - 38

Укупан број страна конкурсне документације је 38.

I ОПШТИ ПОДАЦИ О ЈАВНОЈ НАБАВЦИ

1. Предмет јавне набавке

Предмет јавне набавке број 2/2019 су добра – Електрична енергија.

Ознака из општег речника набавке – 09310000

2. Партије

Јавна набавка није обликована по партијама.

II ВРСТА, ТЕХНИЧКЕ КАРАКТЕРИСТИКЕ, КВАЛИТЕТ, КОЛИЧИНА И ОПИС ДОБАРА, НАЧИН СПРОВОЂЕЊА КОНТРОЛЕ И ОБЕЗБЕЂИВАЊА ГАРАНЦИЈЕ КВАЛИТЕТА, РОК ИЗВРШЕЊА, МЕСТО ИЗВРШЕЊА ИЛИ ИСПОРУКЕ ДОБАРА, ЕВЕНТУАЛНЕ ДОДАТНЕ УСЛУГЕ И СЛ.

1. Врста и количина добра

Електрична енергија (закључење уговора о потпуном снабдевању).

Количина електричне енергије одређиваће се на основу остварене потрошње купца (наручиоца) на месту примопредаје током периода снабдевања.

Оквирни обим динамике испоруке се процењује приближно распореду утрошка активне електричне енергије код наручиоца током 2018. године.

2. Врста продаје

Продаја односно испорука електричне енергије мора бити стална, гарантована и одређена на основу остварене односно планиране потрошње Наручиоца за уговорени период. Снабдевач је балансно одговоран за место примопредаје купцу (наручиоцу).

3. Техничке карактеристике

У складу са Правилима о раду тржишта електричне енергије ("Сл. гласник РС", бр. 120/2012 и 120/2014)

4. Квалитет добра

Врста и ниво квалитета испоруке електричне енергије мора бити у складу са Правилима о раду дистрибутивног система ("Сл. гласник РС" бр. 5/2010, 3/2014, 41/2014), Правилима о раду преносног система ("Сл. гласник РС" бр. 79/2014) и Уредбе о условима испоруке и снабдевања електричном енергијом ("Сл. гласник РС", бр. 63/2013, 91/2018)

5. Period испоруке

Годину дана од дана закључења уговора о потпуном снабдевању од 00:00 h до 24:00 h.

6. Место испоруке добра

Мерно место купца (наручиоца) приклучено на дистрибутивни систем у категорији потрошње на ниском напону, у Београду, Булевар деспота Стефана бр. 142.

7. Понуђач је дужан да уз понуду достави изјаву на свом меморандуму, потписану од стране одговорног лица понуђача и оверену печатом, којом се обавезује да ће, уколико му буде додељен уговор у предметном поступку јавне набавке, поступити у складу са чл. 188. став 3. Закона о енергетици („Сл. Гласник РС“, бр. 145/2014, 95/2018), односно да ће одмах по потписивању уговора закључити:

- 1) Уговор којим је уредио своју балансну одговорност, а којим су обухваћена и места примопредаје крајњег купца.
- 2) Уговор о приступу систему са оператором система на који је објекат крајњег купца приклучен;

8. Начин спровођења контроле и обезбеђивања гаранције квалитета

У складу са одредбама докумената из тачке 4. овог поглавља конкурсне документације.

III ТЕХНИЧКА ДОКУМЕНТАЦИЈА

- Преглед потрошње електричне енергије у 2018. год. -

Преглед потрошње електричне енергије од Јануара (I) до Јуна (VI) 2018. године

ТАРИФА	I	II	III	IV	V	VI	УКУПНО
Енергија ВТ (KWh)	34400	32480	36240	31440	33280	43680	211520
Енергија НТ (KWh)	10000	9040	10240	8560	8720	11440	58000
Укупно енергија (KWh)	44400	41520	46480	40000	42000	55120	269520

Преглед потрошње електричне енергије од Јула (VII) до Децембра (XII) 2018. године

ТАРИФА	VII	VIII	IX	X	XI	XII	УКУПНО
Енергија ВТ (KWh)	29200	40960	33200	33920	34709	33600	205589
Енергија НТ (KWh)	9200	10960	9920	10000	10109	10080	60269
Укупно енергија (KWh)	38400	51920	43120	43920	44818	43680	265858

Укупно потрошено електричне енергије за 2018. годину: **535378** (KWh),
од тога: **417109** (KWh) у ВТ, **118269** (KWh) у НТ.

ПЛАНИРАНА ПОТРОШЊА
ЗА ЈЕДНОГОДИШЊИ ПЕРИОД - ОД ДАНА ЗАКЉУЧЕЊА УГОВОРА

Место мерења 94092530	НИСКИ НАПОН	
Мерно место Београд, Булевар деспота Стефана 142 (једно мерно место)	ВИША ТАРИФА	НИЖА ТАРИФА
	458820	130096
УКУПНО	588916	

IV УСЛОВИ ЗА УЧЕШЋЕ У ПОСТУПКУ ЈАВНЕ НАБАВКЕ ИЗ ЧЛ. 75. И 76. ЗАКОНА И УПУТСТВО КАКО СЕ ДОКАЗУЈЕ ИСПУЊЕНОСТ ТИХ УСЛОВА

Понуђач у поступку предметне јавне набавке мора испунити **обавезне услове** прописане чланом 75. Закона, и то:

- 1) да је регистрован код надлежног органа односно уписан у одговарајући регистар (*чл. 75. ст. 1. тач. 1) Закона*);

Доказ:

Извод из регистра Агенције за привредне регистре, односно извод из регистра надлежног Привредног суда за правна лица.

- 2) да он и његов законски заступник није осуђиван за неко од кривичних дела као члан организоване криминалне групе, да није осуђиван за кривична дела против привреде, кривична дела против животне средине, кривично дело примања или давања мита, кривично дело преваре (*чл. 75. ст. 1. тач. 2) Закона*);

Доказ:

- Правна лица: 1) Извод из казнене евиденције, односно уверење основног суда на чијем подручју се налази седиште домаћег правног лица, односно седиште представништва или огранка страног правног лица, којим се потврђује да правно лице није осуђивано за кривична дела против привреде, кривична дела против животне средине, кривично дело примања или давања мита, кривично дело преваре; 2) Извод из казнене евиденције Посебног оддељења за организовани криминал Вишег суда у Београду, којим се потврђује а правно лице није осуђивано за неко од кривичних дела организованог криминала; 3) Извод из казнене евиденције, односно уверење надлежне полицијске управе МУП-а, којим се потврђује да законски заступник понуђача није осуђиван за кривична дела против привреде, кривична дела против животне средине, кривично дело примања или давања мита, кривично дело преваре и неко од кривичних дела организованог криминала (захтев се може поднети према месту рођења или према месту пребивалишта законског заступника). **Уколико понуђач има више законских заступника дужан је да достави доказ за сваког од њих.**

- Предузетници и физичка лица: Извод из казнене евиденције, односно уверење надлежне полицијске управе МУП-а, којим се потврђује да није осуђиван за неко од кривичних дела као члан организоване криминалне групе, да није осуђиван за кривична дела против привреде, кривична дела против животне средине, кривично дело примања или давања мита, кривично дело преваре (захтев се може поднети према месту рођења или према месту пребивалишта).

Доказ не може бити старији од два месеца пре отварања понуда.

- 3) да је измирио доспеле порезе, доприносе и друге јавне дажбине у складу са прописима Републике Србије (*чл. 75. ст. 1. тач. 4) Закона*);

Доказ:

Уверење Пореске управе (Министарства надлежног за послове финансија) да је измирио доспеле порезе и доприносе и уверење надлежне управе локалне самоуправе да је измирио обавезе по основу изворних локалних јавних прихода или потврду Агенције за приватизацију да се понуђач налази у поступку приватизације.

Доказ не може бити старији од два месеца пре отварања понуда.

4) да има важећу дозволу надлежног органа за обављање делатности која је предмет јавне набавке (чл. 75. ст. 1. тач. 5) Закона) - Лиценцу за обављање енергетских делатности снабдевања електричном енергијом на тржишту електричне енергије издату од Агенције за енергетику и потврду/уверење Агенције да је та лиценца још увек важећа.

Доказ:

Лиценца за обављање енергетске делатности снабдевања електричном

енергијом;

Потврда (уверење) Агенције за енергетику да је лиценца важећа.

5) Понуђач је дужан да при састављању понуде изричito наведе да је поштовао обавезе које произлазе из важећих прописа о заштити на раду, запошљавању и условима рада, заштити животне средине, као и да гарантује да нема забрану обављања делатности која је на снази у време подношења понуде (чл. 75. ст. 2. Закона).

Доказ:

Попуњен, потписан и оверен печатом Образац изјаве о поштовању обавеза из чл. 75. ст. 2. Закона (*образац је дат у конкурсној документацији – поглавље IX*).

Понуђач који учествује у поступку предметне јавне набавке, мора испунити **додатне услове** за учешће у поступку јавне набавке сагласно члану 76. Закона, и то:

1) Понуђач мора бити активан учесник на тржишту електричне енергије, односно да је у било ком периоду из претходне две године до дана објављивања позива за подношење понуда на Порталу, обавио минимално једну трансакцију, што се доказује Потврdom (уверењем) Оператора дистрибутивног система о броју трансакција.

Доказ:

Потврда (уверење) Оператора преносног система да је понуђач активан учесник на тржишту електричне енергије, односно број извршених трансакција у било ком периоду из претходне две године до дана објављивања позива за подношење понуда на Порталу јавних набавки, а минимално једну трансакцију.

Уколико понуђач подноси понуду са подизвођачем у складу са чланом 80. Закона, подизвођач мора да испуњава обавезне услове из члана 75. став 1. тач. 1) до 4) Закона и услов из члана 75. став 1. тачка 5) Закона, за део набавке који ће понуђач извршити преко подизвођача.

Уколико понуду подноси група понуђача у складу са чланом 81. Закона, сваки понуђач је дужан да достави доказе да испуњава услове из члана 75. став 1. тач. 1) до 4), а доказ из члана 75. став 1. тач. 5) Закона, дужан је да достави понуђач из групе понуђача којем је поверио извршење дела набавке за који је неопходна испуњеност тог условия.

Додатне услове група понуђача испуњава заједно.

Наведене доказе о испуњености услова понуђач може доставити у виду неоверених копија, а наручилац може пре доношења одлуке о додели уговора да тражи од понуђача, чија је понуда оцењена као најповољнија, да достави на увид оригинал или оверену копију свих или појединих доказа.

Ако понуђач у остављеном, примереном року, који не може бити краћи од пет дана, не достави на увид оригинал или оверену копију тражених доказа, наручилац ће његову

понуду одбити као неприхватљиву.

Понуђач који је уписан у Регистар понуђача који се води при Агенцији за привредне регистре, није дужан да приликом подношења понуде доказује испуњеност обавезних услова из чл. 75. став 1. тачка 1-4 Закона.

Наручилац неће одбити понуду као неприхватљиву, уколико не садржи доказ одређен конкурсном документацијом, ако понуђач наведе у понуди интернет страницу на којој су подаци који су тражени у оквиру услова јавно доступни.

Уколико је доказ о испуњености услова електронски документ, понуђач доставља копију електронског документа у писаном облику, у складу са законом којим се уређује електронски документ, осим уколико подноси електронску понуду када се доказ доставља у извornом електронском облику.

Ако се у држави у којој понуђач има седиште не издају тражени докази, понуђач може, уместо доказа, приложити своју писану изјаву, дату под кривичном и материјалном одговорношћу, оверену пред судским или управним органом, јавним бележником или другим надлежним органом те државе.

Наведена изјава, уколико није дата на српском језику, мора бити преведена на српски језик од стране овлашћеног судског тумача.

Ако понуђач има седиште у другој држави, наручилац може да провери да ли су документи којима понуђач доказује испуњеност тражених услова издати од стране надлежних органа те државе.

Понуђач је дужан да без одлагања писано обавести наручиоца о било којој промени у вези са испуњеношћу услова из поступка јавне набавке, која наступи до доношења одлуке, односно закључења уговора, односно током важења уговора о јавној набавци и да је документује на прописани начин.

В КРИТЕРИЈУМИ ЗА ДОДЕЛУ УГОВОРА

1. Врста критеријума за доделу уговора

Одлука о додели уговора донеће се применом критеријума „најнижа понуђена цена“.

2. Врста критеријума за доделу уговора када постоје понуде са истом понуђеном ценом

У ситуацији када постоје две или више понуда са истом најнижом понуђеном ценом, наручилац ће доделити уговор оном понуђачу који има више спроведених трансакција за категорију потрошача купца из предмета ове набавке (ниски напон).

У ситуацији када постоје две или више понуда са истом најнижом понуђеном ценом и истим бројем спроведених трансакција за категорију потрошача купца из предмета ове набавке (ниски напон) наручилац ће доделити уговор оном понуђачу који је понудио дужи рок важења понуде.

VI ОБРАЗАЦ ПОНУДЕ

Прилог бр. 1

На основу позива за подношење понуда за јавну набавку добара у отвореном поступку - електричне енергије **ЈН бр. 2/2019**,

Понуђач _____ даје следећу понуду:

Понуда број: _____

Датум: _____

Рок важења понуде је _____ дана, од дана отварања понуде.

(Рок важења понуде **не може бити краћи од 45 дана** од дана отварања понуде).

М.П.

Потпис овлашћеног лица

Прилог бр. 2

ИЗЈАВА

У отвореном поступку јавне набавке добра – електричне енергије, **ЈН бр. 2/2019**, за потребе Института за биолошка истраживања „Синиша Станковић“, понуду подносим (заокружити начин на који се подноси понуда: А, Б или В):

А) САМОСТАЛНО

Б) СА ПОДИЗВОЂАЧЕМ

В) КАО ЗАЈЕДНИЧКУ ПОНУДУ

Датум

М. П.

Потпис овлашћеног лица

Напомена: заокружити начин подношења понуде и уписати податке о подизвођачу, уколико се понуда подноси са подизвођачем, односно податке о свим учесницима заједничке понуде, уколико понуду подноси група понуђача.

ОПШТИ ПОДАЦИ О ПОНУЂАЧУ

Назив понуђача:	
Адреса и седиште понуђача:	
Матични број понуђача:	
Порески идентификациони број понуђача (ПИБ):	
Врста правног лица (заокружити):	a) микро б) мало в) средње г) велико д) физичко лице
Име особе за контакт:	
Електронска адреса понуђача (е-маил):	
Телефон:	
Телефакс:	
Број рачуна понуђача и назив банке:	
ПДВ број:	
Лице овлашћено за потписивање уговора	

Датум

М. П.

Потпис овлашћеног лица

Прилог бр. 4

ПОДАЦИ О ПОДИЗВОЂАЧУ

Назив подизвођача:	
Адреса и седиште подизвођача:	
Матични број:	
Порески идентификациони број (ПИБ):	
Врста правног лица (заокружити):	а) микро б) мало в) средње г) велико д) физичко лице
Име особе за контакт:	
Проценат укупне вредности набавке коју ће извршити подизвођач:	
Део предмета набавке који ће извршити подизвођач:	
Електр. адреса подизвођача (е-маил):	
Телефон:	
Телефакс:	
Број рачуна подизвођача и назив банке:	
ПДВ број:	
Лице овлашћено за потписивање уговора:	

Датум

Потпис овлашћеног лица

М. П.

Напомена:

Табелу „Подаци о подизвођачу“ попуњавају само они понуђачи који подносе понуду са подизвођачем, а уколико има већи број подизвођача, потребно је да се наведени образац копира у довољном броју примерака, да се попуни и достави за сваког подизвођача.

ПОДАЦИ О УЧЕСНИКУ У ЗАЈЕДНИЧКОЈ ПОНУДИ

Назив учесника у заједничкој понуди:	
Адреса и седиште учесника у заједничкој понуди:	
Матични број:	
Порески идентификациони број (ПИБ):	
Врста правног лица (заокружити):	а) микро б) мало в) средње г) велико д) физичко лице
Име особе за контакт:	
Електр. адреса учес.у зај.понуди (е-маил):	
Телефон:	
Телефакс:	
Број рачуна учесника у заједничкој понуди и назив банке:	
ПДВ број:	
Лице овлашћено за потписивање уговора:	

Датум

Потпис овлашћеног лица

М. П.

Напомена: Табелу „Подаци о учеснику у заједничкој понуди“ попуњавају само они понуђачи који подносе заједничку понуду, а уколико има већи број учесника у заједничкој понуди, потребно је да се наведени образац копира у довољном броју примерака, да се попуни и достави за сваког понуђача који је учесник у заједничкој понуди.

**ОПИС ПРЕДМЕТА НАБАВКЕ – СПЕЦИФИКАЦИЈА СА ОБРАСЦЕМ
СТРУКТУРЕ ЦЕНЕ**

На основу позива за подношење понуда објављеног на Порталу јавних набавки, за јавну набавку бр. **2/2019** за набавку добра – Електрична енергија, дајемо понуду како следи:

Предмет набавке	Јед. мере	Процењена годишња количина активне снаге	Јед. цена без ПДВ-а	Јед. цена са ПДВ-ом	Укупна цена без ПДВ-а	Укупна цена са ПДВ-ом
1	2	3	4	5	6 (3x4)	7 (3x5)
Електрична енергија (висока тарифа)	kWh	458820				
Електрична енергија (ниска тарифа)	kWh	130096				
УКУПНО:		588916				

1. Цена обухвата цену електричне енергије са 100% балансном одговорношћу у складу са Законом о енергетици („Сл. Гласник РС“, бр. 145/2014, 95/2018).

У цену нису урачунати трошкови приступа дистрибутивном систему електричне енергије, као ни трошкови накнаде за подстицај повлашћених производиођача електричне енергије.

Трошкови услуга приступа и коришћења система за дистрибуцију електричне енергије за испоручену електричну енергију Наручиоцу, које Оператор дистрибутивног система обрачунава Понуђачу, Понуђач ће фактурисати Наручиоцу, сваког месеца на основу Одлуке о цени приступа систему за дистрибуцију електричне енергије.

2. Трошкови приступа систему за пренос електричне енергије

Према важећој (у периоду обрачуна) Одлуци о утврђивању цене за приступ систему за пренос електричне енергије на коју је прибављена сагласност Агенције за енергетику Републике Србије и која је објављена у „Службеном гласнику Републике Србије“.

3. Трошкови приступа систему за дистрибуцију електричне енергије

Према важећим (у периоду обрачуна) Одлукама о цени приступа систему за дистрибуцију електричне енергије на дистрибутивном подручју Привредног друштва за дистрибуцију електричне енергије из надлежности за конзумна подручја купца, а на које је прибављена сагласност Агенције за енергетику Републике Србије и које су објављене у „Службеном гласнику Републике Србије“.

4. Трошкови накнаде за подстицај повлашћених произвођача ел. енергије

Према важећој Уредби о мерама подстицаја за повлашћене производитеље ел.енергије. Сагласност на примену начина обрачуна наведених у тачкама **2 до 4** овог обрасца, верификује понуђач.

Рок плаћања: ..... дана од дана пријема фактуре/рачуна (*минимум 15 дана*).

Период испоруке: Годину дана од дана закључења уговора о потпуном снабдевању од 00:00 h до 24:00 h.

Место испоруке: Мерно место купца (наручиоца) прикључено на дистрибутивни систем у категорији потрошње на ниском напону, у Београду, Булевар деспота Стефана бр. 142.

Рок важења понуде: ..... дана од дана јавног отварања понуда (*минимум 45 дана*).

Земља порекла добара: .....

У _____

М.П.

Потпис овлашћеног лица

Дана: _____

Напомене: *Образац понуде са обрасцем структуре цене понуђач мора да попуни, потпише и печатом овери, чиме потврђује да су тачни подаци који су у обрасцу понуде наведени и да је сагласан са применом начина обрачуна трошкова наведених у тачкама од 2 до 4 овог обрасца.*

Уколико понуђачи подносе заједничку понуду, група понуђача може да се определи да образац понуде потписују и печатом оверавају сви понуђачи из групе понуђача или група понуђача може да одреди једног понуђача из групе који ће попунити, потписати и печатом оверити образац понуде

VII ОБРАЗАЦ ТРОШКОВА ПРИПРЕМЕ ПОНУДЕ

У складу са чланом 88. став 1. Закона о јавним набавкама, понуђач _____ (навести назив понуђача), доставља укупан износ и структуру трошкова припремања понуде, како следи у табели:

ВРСТА ТРОШКА	ИЗНОС ТРОШКА У РСД
УКУПАН ИЗНОС ТРОШКОВА ПРИПРЕМАЊА ПОНУДЕ	

Трошкове припреме и подношења понуде сноси искључиво понуђач и не може тражити од наручиоца накнаду трошкова.

Ако је поступак јавне набавке обустављен из разлога који су на страни наручиоца, наручилац је дужан да понуђачу надокнади трошкове израде узорка или модела, ако су израђени у складу са спецификацијама предмета набавке наручиоца и трошкове прибављања средстава обезбеђења, под условом да је понуђач тражио накнаду тих трошкова у својој понуди.

Напомена: достављање овог обрасца није обавезно

Датум:

М.П.

Потпис понуђача

VIII ОБРАЗАЦ ИЗЈАВЕ О НЕЗАВИСНОЈ ПОНУДИ

У складу са чланом 26. Закона, _____, (навести назив понуђача) даје:

ИЗЈАВУ О НЕЗАВИСНОЈ ПОНУДИ

Под пуном материјалном и кривичном одговорношћу потврђујем да сам понуду у отвореном поступку добара – електрична енергија за потребе Института за биолошка истраживања "Синиша Станковић", **ЈН број 2/2019**, поднео независно, без договора са другим понуђачима или заинтересованим лицима.

Датум:

М.П.

Потпис понуђача

Напомена: у случају постојања основане сумње у истинитост изјаве о независној понуди, наручилац ће одмах обавестити организацију надлежну за заштиту конкуренције. Организација надлежна за заштиту конкуренције може понуђачу, односно заинтересованом лицу изрећи меру забране учешћа у поступку јавне набавке ако утврди да је понуђач, односно заинтересовано лице повредило конкуренцију у поступку јавне набавке у смислу закона којим се уређује заштита конкуренције. Мера забране учешћа у поступку јавне набавке може трајати до две године. Повреда конкуренције представља негативну референцу, у смислу члана 82. став 1. тачка 2) Закона.

Уколико понуду подноси група понуђача, Изјава мора бити потписана од стране овлашћеног лица сваког понуђача из групе понуђача и оверена печатом (у наведеном случају образац изјаве копирати у потребан број примерака).

IX ОБРАЗАЦ ИЗЈАВЕ О ПОШТОВАЊУ ОБАВЕЗА ИЗ ЧЛ. 75. СТ. 2. ЗАКОНА

У вези члана 75. став 2. Закона о јавним набавкама, као заступник понуђача под пуном материјалном и кривичном одговорношћу, дајем следећу

ИЗЈАВУ

Понуђач _____ (навести назив понуђача) у отвореном поступку јавне набавке добра - Електричне енергије бр. **2/2019**, поштовао је обавезе које произлазе из важећих прописа о заштити на раду, запошљавању и условима рада, заштити животне средине и гарантује да нема забрану обављања делатности која је на снази у време подношења понуде.

Датум

Понуђач

М.П.

Напомена:

- Образац мора бити попуњен, потписан од стране овлашћеног лица понуђача и оверен печатом.
- Уколико понуду подноси група понуђача, образац мора бити попуњен, потписан од стране овлашћеног лица сваког понуђача из групе понуђача и оверен печатом.
- Уколико понуђач подноси понуду са подизвођачем, образац мора бити попуњен, потписан од стране овлашћеног лица сваког подизвођача и оверен печатом.
- Уколико образац потписује лице које није уписано у регистар као лице овлашћено за заступање, потребно је уз њега доставити овлашћење за потписивање.
- Умножити овај образац у потребном броју примерака

X ОБРАСЦИ МЕНИЧНОГ ОВЛАШЋЕЊА

На основу члана 11. став 2. Закона о платном промету (Сл. лист СРЈ број 3/2002, 5/2003 и Сл. гласник РС бр. 43/2004, 62/2006, 111/2009 – др. закон, 31/2011 и 139/2014- др. закон) и тачака 1., 2. и 6. Одлуке о облику, садржини и начину коришћења јединствених инструмената платног промета (Сл. гласник РС бр. 57/2004, 82/2004, 98/2013, 104/2014),

ДУЖНИК: _____

Кога заступа: _____

Матични број: _____ ПИБ _____

Текући рачун број _____ код банке _____

ИЗДАЈЕ:

МЕНИЧНО ОВЛАШЋЕЊЕ - ПИСМО

за корисника бланко сопствене менице

КОРИСНИК (Поверилац): Институт за биолошка истраживања „Синиша Станковић“, Београд, Булевар деспота Стефана бр.142

Предајемо вам 1 (једну) потписану и оверену бланко сопствену меницу, серије _____, као средство финансијског обезбеђења за озбиљност понуде и ОВЛАШЋУЈЕМО Институт за биолошка истраживања „Синиша Станковић“ да предату меницу може попунити на износ од **3%** од укупне вредности понуде у отвореном поступку ЈН бр. 2/2019, бр. _____ од _____ 2019. године, без ПДВ-а, као доспелог дуга.

Рок важења менице је до _____ године.

ОВЛАШЋУЈЕМО Институт за биолошка истраживања „Синиша Станковић“, као повериоца, да у своју корист безусловно и неопозиво, «Без протеста» и трошкова, вансудски, може извршити наплату са свих рачуна Дужника.

Овлашћујем банку код које имамо рачун да наплату-плаћање изврши на терет свих наших рачуна, а као и да поднети налог за наплату заведе у распоред чекања у случају да на рачуну уопште нема или нема довољно средстава или због поштовања приоритета у наплати са рачуна.

Дужник се одриче права на повлачење овог овлашћења, на опозив овог овлашћења, на стављање приговора на задужење и на сторнирање по овом основу за наплату.

Меница је важећа и у случају да у току трајања предметног уговора дође до промене лица овлашћених за заступање Дужника, лица овлашћених за располагање средствима са рачуна Дужника, промене печата, статусних промена Дужника, оснивања нових правних субјеката од стране Дужника и других промена од значаја за правни промет у вези са Дужником.

Меница је потписана од стране овлашћеног лица за заступање _____ (име и презиме) чији се потпис налази у картону депонованих потписа код наведене банке. На меници је стављен печат и потпис издаваоца менице -трасанта.

Ово овлашћење сачињено је у 2 (два) истоветна примерка, од којих 1 (један) за Дужника, а 1 (један) за Повериоца.

Место и датум издавања меничног овлашћења

У _____,

_____. године

Дужник – издавалац менице:

_____ (потпис овлашћеног лица и овера печатом)

Напомена: доставља се са меницом и картоном депонованих потписа приликом подношења понуде.

На основу члана 11. став 2. Закона о платном промету (Сл. лист СРЈ број 3/2002, 5/2003 и Сл. гласник РС бр. 43/2004, 62/2006, 111/2009 – др. закон, 31/2011 и 139/2014- др. закон) и тачака 1., 2. и 6. Одлуке о облику, садржини и начину коришћења јединствених инструмената платног промета (Сл. гласник РС бр. 57/2004, 82/2004, 98/2013, 104/2014),

ДУЖНИК: _____

Кога заступа: _____

Матични број: _____ **ПИБ:** _____

Текући рачун број _____ **код банке** _____

ИЗДАЈЕ:

МЕНИЧНО ОВЛАШЋЕЊЕ - ПИСМО
за корисника бланко сопствене менице

КОРИСНИК (Поверилац): Институт за биолошка истраживања „Синиша Станковић“, Београд, Булевар деспота Стефана бр.142

Предајемо вам 1 (једну) потписану и оверену бланко сопствену меницу, серије _____, као средство финансијског обезбеђења за **добро извршења посла** и **ОВЛАШЋУЈЕМО** Институт за биолошка истраживања „Синиша Станковић“ да предату меницу може попунити на износ од **10%** од укупне вредности Уговора о јавној набавци добара бр. _____ од _____ 2019. године, без ПДВ-а, као доспелог дуга, на основу и у складу са одредбама предметног уговора и евентуалних припадајућих анекса.

Рок важења менице је до _____ године.

ОВЛАШЋУЈЕМО Институт за биолошка истраживања „Синиша Станковић“, као повериоца, да у своју корист безусловно и неопозиво, «Без протеста» и трошкова, вансудски, може извршити наплату са свих рачуна Дужника.

Овлашћујем банку код које имамо рачун да наплату-плаћање изврши на терет свих наших рачуна, а као и да поднети налог за наплату заведе у распоред чекања у случају да на рачуну уопште нема или нема доволно средстава или због поштовања приоритета у наплати са рачуна. Дужник се одриче права на повлачење овог овлашћења, на опозив овог овлашћења, на стављање приговора на задужење и на сторнирање по овом основу за наплату.

Меница је важећа и у случају да у току трајања предметног уговора дође до промене лица овлашћених за заступање Дужника, лица овлашћених за располагање средствима са рачуна Дужника, промене печата, статусних промена Дужника, оснивања нових правних субјеката од стране Дужника и других промена од значаја за правни промет у вези са Дужником.

Меница је потписана од стране овлашћеног лица за заступање _____ (име и презиме) чији се потпис налази у картону депонованих потписа код наведене банке. На меници је стављен печат и потпис издаваоца менице -трасанта.

Ово овлашћење сачињено је у 2 (два) истоветна примерка, од којих 1 (један) за Дужника, а 1 (један) за Повериоца.

Место и датум издавања меничног овлашћења
У _____,
_____. године

Дужник – издавалац менице:

_____
(потпис овлашћеног лица и овера печатом)

Напомена: доставља се са меницом и картоном депонованих потписа приликом потписивања Уговора.

ИЗЈАВА ПОНУЂАЧА

О ИЗДАВАЊУ ИНСТРУМЕНТА ОБЕЗБЕЂЕЊА ИСПУЊЕЊА УГОВОРНЕ ОБАВЕЗЕ

Беспоговорно се обавезујемо да ћемо приликом закључења уговора издати Купцу инструмент обезбеђења уговорних обавеза – **једну бланко сопствену меницу (потписану и оверену у складу са картоном депонованих потписа)**, као гаранцију испуњења уговорне обавезе, односно као гаранцију за добро извршење посла.

Сагласни смо да се, по захтеву Купца, издати инструмент обезбеђења плаћања може поднети Банци код које се води рачун Продавца и то у случају да Продавац једнострано раскине уговор или закасни са испуњењем уговорне обавезе.

Сагласни смо да уз бланко оверену меницу, приложимо и:

- Копију картона депонованих потписа овлашћених лица издат од стране банке код које се води рачун Продавца, на којој се јасно виде депоновани потписи и печат фирме Продавца, оверену оригиналним печатом банке са датумом овере (овера не старија од месец дана од дана отварања понуде).
- Менично овлашћење да се меница, без сагласности Продавца, може поднети пословној банци на наплату у износу од 10% од укупне вредности уговора у случају неиспуњења уговорних обавеза, закашњења са квалитативним пријемом уговорених добара више од 25 дана или једностраног раскида уговора.

Место и датум:

Понуђач:

(штампано име и презиме
одговорне особе)

М.П.

(читак отисак печата)

Напомена: Изјава се прилаже уз понуду, а меница се доставља приликом потписивања уговора

XI МОДЕЛ УГОВОРА

(ПОПУНИТИ МОДЕЛ УГОВОРА, СВАКУ СТРАНИЦУ ПАРАФИРАТИ И ОВЕРИТИ ПЕЧАТОМ,
ПОСЛЕДЊУ СТРАНИЦУ ОВЕРИТИ ПЕЧАТОМ И ПОТПИСАТИ)

УГОВОР о потпуном снабдевању електричном енергијом

УГОВОРНЕ СТРАНЕ:

1. ИНСТИТУТ ЗА БИОЛОШКА ИСТРАЖИВАЊА "СИНИША СТАНКОВИЋ"

са седиштем у Београду, Булевар деспота Стефана бр. 142

ПИБ: 100205581 Матични број: 07032609

Број рачуна: 840-2723-10 Управа за трезор, 205-66901-78 Комерцијална банка
кога заступа директор др Мирјана Михаиловић

(у даљем тексту: Купац)

и

2.

са седиштем у _____, улица и бр._____

ПИБ: _____ Матични број: _____

Број рачуна: _____ Назив банке _____

кога заступа директор _____

(у даљем тексту: Продавац)

Основ за закључење уговора:

Поступак јавне набавке добара у отвореном поступку ЈН бр. 2/2019 – **електрична енергија**

Број и датум одлуке о додели уговора: _____ од _____ 2019. г.

Понуда изабраног понуђача број: _____ од _____ 2019. г.

ПРЕДМЕТ УГОВОРА

Члан 1.

Овим уговором уговорне стране уређују права, обавезе и одговорности у погледу испоруке (продаје) електричне енергије са потпуним снадбевањем, као и друга питања везана за реализацију овог уговора, у складу са с важећим законским и подзаконским прописима који регулишу испоруку електричне енергије.

ИСПОРУКА ЕЛЕКТРИЧНЕ ЕНЕРГИЈЕ

Члан 2.

Уговорне стране су сагласне да се испорука (продаја) и плаћање електричне енергије која је предмет овог уговора, изврши на следећи начин:

Место испоруке: Београд, Булевар деспота Стефана бр. 142/мерно место купца прикључено на дистрибутивни систем у категорији потрошње на ниском напону.

Врста продаје: потпуно снабдевање електричном енергијом са пуном балансном одговорношћу.

Период испоруке: годину дана од дана закључења овог уговора од 00:00 до 24:00.

Количина енергије: на основу планиране потрошње (588916 kWh) односно на основу стварно остварене потрошње купца (уговорне стране су сагласне да се количина електричне енергије може умањити или увећати у односу на планирану количину зависно од стварно остварене потрошње током трајања уговора).

Капацитет испоруке: јединична цена / kWh

Продавац се обавезује да уговорену количину електричне енергије испоручи у складу са Правилима о раду тржишта електричне енергије, Правилима о раду преносног система, Правилима о раду дистрибутивног система, Уредбе о условима испоруке и снабдевања електричном енергијом, односно у складу са важећим законским и подзаконским прописима који регулишу испоруку електричне енергије.

Продавац је је дужан да пре испоруке закључи:

- 1) уговор којим је уредио своју балансну одговорност, а којим су обухваћена и места примопредаје крајњег купца.
- 2) уговор о приступу систему са оператором система на који је објекат крајњег купца прикључен;

ЦЕНА ЕЛЕКТРИЧНЕ ЕНЕРГИЈЕ

Члан 3.

Цена електричне енергије, саласно понуди продавца/понуђача износи:

- Јединична цена за kWh увишији тарифи је _____ динара, без ПДВ-а,
- Јединична цена за kWh унижеји тарифи је _____ динара, без ПДВ-а.

Укупна цена електричне енергије за планирану једногодишњу потрошњу од 588916 kWh износи _____ динара, без ПДВ-а, односно _____ динара са урачунатим ПДВ-ом.

У цену из става 1. и 2. овог члана уговора нису урачунати трошкови приступа и коришћења система за пренос електричне енергије ни трошкови приступа и коришћења система за дистрибуцију електричне енергије, као ни накнаде за подстицај повлашћених производијача електричне енергије.

Трошкове из става 3. овог члана уговора, продавац ће фактурисати купцу у оквиру рачуна сваког месеца, на основу обрачунских величина за места примопредаје купца, уз примену важећег ценовника за приступ систему за пренос електричне енергије и ценовника за приступ систему за дистрибуцију електричне енергије, а у складу са важећом методологијом за одређивање цена, објављених у Службеном гласнику РС.

Цена из става 1. овог члана је фиксна и не може се мењати, осим у случају да дође до промене цене електричне енергије на коју је дата сагласност од стране Агенције за енергетику РС.

ОБРАЧУН УТРОШЕНЕ ЕЛЕКТРИЧНЕ ЕНЕРГИЈЕ

Члан 4.

Оператор система ће до осмог у месецу, на месту примопредаје (мерно место) извршити очитавање количине остварене потрошње електричне енергије за претходни месец.

На основу документа о очитавању утрошка, продавац издаје купцу рачун за испоручену електричну енергију за обрачунски период који садржи исказану цену електричне енергије у складу са чланом 3. овог уговора.

У случају да уговорне стране нису сагласне око количине продате, односно преузете електричне енергије, као једини валидан подatak користиће се подatak оператора преносног система.

ИЗДАВАЊЕ РАЧУНА И НАЧИН ПЛАЋАЊА ПРЕУЗЕТЕ ЕЛЕКТРИЧНЕ ЕНЕРГИЈЕ

Члан 5.

Продавац издаје купцу јединствен рачун са исказаном испорученом електричном енергијом, трошковима, накнадама и урачунатим ПДВ-ом, најкасније у року од 3 (три) дана по добијању месечног извештаја од оператора система о очитавању обрачунског мерног места.

Продавац рачун издаје у два примерка и доставља купцу путем поште.

Продавац ће у рачуну посебно исказати: цену раста електричне енергије, трошкове приступа систему електричне енергије, трошкове накнаде за подстицај повлашћених производиођача електричне енергије и обрачунати ПДВ.

Купац ће извршити плаћање по испостављеном рачуну продавца у складу са његовим писаним инструкцијама назначеним у самом рачуну.

Купац се обавезује да сноси све банкарске трошкове који су у вези са плаћањем рачуна за утрошена електрична енергија.

Сматраће се да је купац измирио обавезу када продавацу уплати на рачун укупан износ задужења по издатом рачуну за утрошена електрична енергију.

ПРАВО КУПЦА НА ПРИГОВОР НА РАЧУН

Члан 6.

На испостављен рачун купац може поднети приговор у року од 8 (осам) дана од дана пријема рачуна.

Приговор на рачун не одлаже обавезу плаћања рачуна.

Продавац је дужан да приговор реши у року од 8 (осам) дана од дана пријема приговора.

У случају да је приговор основан, продавац ће извршити одговарајућу исправку рачуна и доставити га купцу.

У случају да продавац одлучи да приговор није основан, о томе ће писаним путем обавестити купца уз образложение одлуке о приговору.

РОК ПЛАЋАЊА

Члан 7 .

Купац се обавезује да плаћање по испостављеном рачуну изврши најкасније у року од _____ (минимум 15) дана од дана достављања рачуна.

У случају да купац не плати рачун у уговореном року, продавац ће купцу обрачунати камату у складу са Законом о затезној камати и то од дана истека уговореног рока плаћања до дана измирења дуга.

ИНСТРУМЕНТИ ОБЕЗБЕЂЕЊА

Члан 8 .

Продавац је дужан да на дан закључења уговора, достави купцу једну бланко сопствену меницу, потписану и оверену у складу са картоном депонованих потписа, регистрованих код НБС и менично овлашћење да се меница у износу 10% без ПДВ од вредности уговора, за добро извршење посла, без сагласности продавца може поднети на наплату.

Купац може депоноване менице предати Банци на наплату у случају неиспуњења уговорних обавеза, кашњења у уговореном року за испоруку уговорених добара више од 25 дана, нерешавања примљене писане рекламације или једнострданог раскида уговора. Купац се обавезује да 3 (три) дана пре достављања менице на наплату о томе обавести продавца.

У року од 30 дана, након истека важности уговора, уколико се менице не активирају, купац ће продавцу на његов захтев вратити депоновану меницу.

НЕИЗВРШЕЊЕ УГОВОРНИХ ОБАВЕЗА

Члан 9.

Уговорне стране су сагласне да ће у случају настанка штете по одредби овог уговора, уговорна страна која је проузроковала штету накнадити другој страни стварну штету у складу са законом.

РЕЗЕРВНО СНАБДЕВАЊЕ

Члан 10.

Уговорне стране су сагласне да у случају престанка уговора о редовном снабдевању, купац остварује право на резервно снабдевање ел. енергијом на начин и под условима прописаним чланом 192. Закона о енергетици ("Сл. гласник РС" бр. 145/2014, 95/2018).

ВИША СИЛА

Члан 11.

Виша сила ослобађа продавца од обавезе да испоручи, а купца да преузме количине електричне енергије, утврђене овим уговором за време његовог трајања.

Каовиша сила, за продавца и за купца, сматрају се непредвиђени природни догађаји који имају значај елементарних непогода (поплаве, земљотреси, пожари и сл.), као и догађаји и околности настали после закључења овог уговора, који онемогућавају извршење уговорних обавеза, а које уговорна страна није могла спречити, отклонити или избећи. Под таквим догађајима сматрају се и акти надлежних државних органа и оператора преносног система донети у складу са правилима о раду преносног система, а у циљу обезбеђивања сигурности електроенергетског система.

Уговорна страна која је погођена деловањем више силе обавезна је да обавести другу уговорну страну о почетку и завршетку деловања више силе, као и да предузме потребне активности ради ублажавања последица више силе.

Каовиша сила не сматра се наступање околности код продавца да понуђени и прихваћени пословни и технички капацитет из понуде буде редукован, изван одредби претходних ставова овог члана уговора.

Уговорна страна погођена вишом силом обавезна је да докаже настанак више силе веродостојним документом издатим од стране надлежног органа, уколико догађај више силе није ноторна чињеница.

У случају да догађај више силе спречавају уговорне стране да извршавају своје обавезе за период дужи од једног месеца, уговорне стране ће споразумно одлучити о даљој примени овог уговора. Уговорна страна код које није наступила виша сила има право на раскид овог уговора без обраћања суду, кад о томе писним путем обавести другу уговорну страну.

ИЗМЕНЕ И ДОПУНЕ УГОВОРА

Члан 12.

Уговор се може изменити и допунити споразумно, писаном сагласношћу уговорних страна и у случајевима предвиђеним Законом о облигационим односима и у складу за

Законом о јавним набавкама.

РАСКИД УГОВОРА

Члан 13.

Уговор се може раскинути споразумно и у случајевима предвиђеним Законом о облигационим односима.

РЕШАВАЊЕ СПОРОВА

Члан 14.

Уговорне стране су сагласне да сва спорна питања у вези овог уговора решавају споразумно, с тим да за решавање евентуалних спорова који не буду решени мирним путем, уговарају надлежност Привредног суда у Београду.

ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 15.

На сва питања која нису уређена овим уговором примењиваће се одредбе Закона о облигационим односима и одредбе других закона и подзаконских аката из области које су у вези са предметом овог уговора.

Купац и продавац ће, након потписивања уговора, именовати лица која ће бити овлашћена за размену информација и предузимања потребних активности за извршавање овог уговора.

Овај уговор је сачињен у 4 (четири) оригиналнија примерка, по два примерка за сваку уговорну страну.

ЗА ПРОДАВЦА

ЗА КУПЦА

Др Мирјана Михаиловић, директор

Напомена: *Модел уговора представља садржину уговора који ће бити закључен са изабраним понуђачем.*

Сваку страницу попуњеног модела уговора парафирати и оверити печатом, а последњу страницу оверити печатом и потписати.

Уколико понуђач подноси заједничку понуду, односно понуду са учешћем подизвођача, у моделу уговора морају бити наведени сви понуђачи из групе понуђача, односно сви подизвођачи. У случају подношења заједничке понуде, група понуђача може да се определи да модел уговора потписују и печатом оверавају сви понуђачи из групе понуђача или група понуђача може да одреди једног понуђача из групе који ће попунити, потписати и оверити печатом модел уговора.

XII УПУТСТВО ПОНУЂАЧИМА КАКО ДА САЧИНЕ ПОНУДУ

1. Подаци о језику на којем понуда мора да буде састављена

Понуђач подноси понуду на српском језику. Сви обрасци, изјаве и документи који се достављају уз понуду морају бити на српском језику. Уколико су документи изворно на страном језику, морају бити преведени на српски језик од стране овлашћеног судског тумача.

2. Начин на који понуда мора да буде сачињена

Понуда мора да буде поднета на преузетом, оригиналном обрасцу понуде из конкурсне документације. Понуда треба да је јасна и недвосмислена. Понуда треба да садржи све тражене податке, прилоге и обрасце из конкурсне документације и исти морају бити попуњени или откуцани читко штампаним словима, оверени печатом и потписом овлашћеног лица на означеним местима. Овлашћено лице понуђача дужно је да образац уговора попуни, потпише и овери чиме потписује да је у потпуности сагласан са садржином уговора.

Уколико понуду потписује лице које, у приложеном изводу није наведено као заступник понуђача, уз понуду је неопходно доставити пуномоћје којим се то лице овлашћује за потписивање понуде, издато од стране овлашћеног лица понуђача.

Понуђач не треба да издаваја из целине делове конкурсне документације (обрасце) које сматра непотребним, нити да им мења место, већ да исте прецрта и овери печатом.

Пожељно је да сви документи у понуди буду повезани у целини, тако да се не могу наканадно убацити, одстрањивати или замењивати појединачни листови.

Уколико понуду подноси група понуђача све обрасце потписује члан групе који ће бити носилац послана који подноси понуду и заступа групу понуђача пред наручиоцем. У том случају Образац „подаци о понуђачу“ се не попуњава.

3. Подношење понуде

Понуђач понуду подноси непосредно или путем поште.

Понуда се сматра благовременом уколико је примљена од стране наручиоца до **04.03.2019. године**, до **10.00** часова.

Наручилац ће по пријему одређене понуде, на коверти односно кутији у којој се понуда налази, обележити време пријема и евидентирати број и датум понуде према редоследу приспећа. Уколико је понуда достављена непосредно, наручулац ће понуђачу предати потврду пријема понуде. У потврди о пријему наручилац ће навести датум и сат пријема понуде.

Уколико понуђач понуду подноси путем поште мора да обезбеди да иста буде примљена од стране наручиоца до назначеног датума и часа.

Понуде се достављају у писаном облику на српском језику у затвореној коверти или кутији, затворене на начин да се приликом отварања понуде може са сигурношћу утврдити да се први пут отвара.

Понуде се достављају на адресу: Институт за биолошка истраживања „Синиша Станковић“ - Административно правна служба, Београд, Булевар деспота Стефана бр. 142, или се могу предати непосредно, искључиво у Административно-правној служби наручиоца на истој адреси (II спрат, соба бр. 91). Коверат или кутија са понудом на предњој страни мора имати писани текст са назнаком: „ПОНУДА за јавну

набавку добара – Електрична енергија ЈН бр. 2/2019 – НЕ ОТВАРАТИ”, а на полеђини назив и адресу понуђача.

Неблаговременом ће се сматрати понуда која није примљена од стране наручиоца до назначеног датума и часа.

Јавно отварање понуда обавиће се дана **04.03.2019. године у 11.00 часова** у просторијама Института за биолошка истраживања "Синиша Станковић", ул. Булевар деспота Стефана 142, Београд, у малој сали на другом спрату (соба бр. 93). Присутни представници понуђача пре почетка јавног отварања понуда морају комисији наручиоца предати **пуномоћје за учешће** у поступку отварања понуда.

Наручилац ће, по окончању поступка јавног отварања понуда, вратити понуђачима, неотворене, све неблаговремено поднете понуде, са назнаком да су поднете неблаговремено.

Понуђач може да поднесе само једну понуду.

Понуда мора да садржи:

- Све доказе о испуњености обавезних и додатних услова за учешће у поступку јавне набавке
- Попуњен, потписан и оверен печатом Образац понуде – прилог 1, 2, 3, 4, 5 и 6 (*образац понуде са прилозима дат у поглављу VI*)
- Попуњен, потписан и оверен печатом образац изјаве о независној понуди (дат у *поглављу VIII*)
- Попуњен, потписан и оверен печатом образац изјаве о поштовању обавеза из чл. 75 став 2. ЗЈН (*дат у поглављу IX*)
- Средства финансијског обезбеђења за озбиљност понуде: једну бланко сопствену меницу регистровану код НБС, копију захтева за регистрацију меница, који је оверен од пословне банке понуђача, менично овлашћење (*образац дат у поглављу X*) и копију картона депонованих потписа
- Попуњену, потписану и печатом оверену изјаву понуђача да ће приликом потписивања уговора приложити инструмент финансијског обезбеђења испуњења уговорне обавезе (*образац дат у поглављу X*).
- Попуњен, потписан и оверен печатом модел уговора (дат у *поглављу XI*)
- Изјаву да ће понуђач, у складу са чланом 188. став 3. Закона о енергетици, закључити уговоре – дате на начин како је дефинисано у *поглављу XII* тачка **10.4** конкурсне документације.
- Споразум, којим се понуђачи из групе, међусобно и према наручиоцу, обавезују на извршење јавне набавке (уколико понуду подноси група понуђача)

4. Партије

Јавна набавка није обликована по партијама.

5. Понуда са варијантама

Подношење понуде са варијантама није дозвољено.

6. Начин измене, допуне и опозива понуде

У року за подношење понуде понуђач може да измени, допуни или опозове своју понуду на начин који је одређен за подношење понуде.

Понуђач је дужан да јасно назначи који део понуде мења односно која документа накнадно доставља.

Измену, допуну или опозив понуде треба доставити на адресу: Институт за биолошка истраживања "Синиша Станковић", Булевар деспота Стефана 142, 11060 Београд, са назнаком:

„Измена понуде за јавну набавку добара – Електрична енергија ЈН бр. 2/2019 - НЕ ОТВАРАТИ” или

„Допуна понуде за јавну набавку добара – Електрична енергија ЈН бр. 2/2019 - НЕ ОТВАРАТИ” или

„Опозив понуде за јавну набавку добара – Електрична енергија ЈН бр. 2/2019 - НЕ ОТВАРАТИ” или

„Измена и допуна понуде за јавну набавку добара – Електрична енергија ЈН бр. 2/2019 - НЕ ОТВАРАТИ”.

На полеђини коверте или на кутији навести назив и адресу понуђача. У случају да понуду подноси група понуђача, на коверти или на кутији је потребно назначити да се ради о групи понуђача и навести називе и адресу свих учесника у заједничкој понуди.

По истеку рока за подношење понуда понуђач не може да повуче нити да мења своју понуду.

7. Учествовање у заједничкој понуди или као подизвођач

Понуђач може да поднесе само једну понуду.

Понуђач који је самостално поднео понуду, не може истовремено да учествује у заједничкој понуди или као подизвођач, нити исто лице може учествовати у више заједничких понуда.

У Обрасцу понуде (*поглавље VI*), понуђач наводи на који начин подноси понуду, односно да ли подноси понуду самостално, или као заједничку понуду, или подноси понуду са подизвођачем.

8. Понуда са подизвођачем

Уколико понуђач подноси понуду са подизвођачем дужан је да у Обрасцу понуде (*поглавље VI*) наведе да понуду подноси са подизвођачем, проценат укупне вредности набавке који ће поверити подизвођачу, а који не може бити већи од 50%, као и део предмета набавке који ће извршити преко подизвођача.

Понуђач у Обрасцу понуде наводи назив и седиште подизвођача, уколико ће делимично извршење набавке поверити подизвођачу.

Уколико уговор о јавној набавци буде закључен између наручиоца и понуђача који подноси понуду са подизвођачем, тај подизвођач ће бити наведен и у уговору о јавној набавци.

Понуђач је дужан да за подизвођаче достави доказе о испуњености услова који су наведени у *поглављу IV* конкурсне документације, у складу са упутством како се доказује испуњеност услова.

Понуђач у потпуности одговара наручиоцу за извршење обавеза из поступка јавне набавке, односно извршење уговорних обавеза, без обзира на број подизвођача.

Понуђач је дужан да наручиоцу, на његов захтев, омогући приступ код подизвођача, ради утврђивања испуњености тражених услова.

9. Заједничка понуда

Понуду може поднети група понуђача (заједничка понуда).

Саставни део заједничке понуде мора бити **споразум** којим се понуђачи из групе међусобно и према наручиоцу обавезују на извршење јавне набавке, а који обавезно

садржи податке о:

1. члану групе који ће бити носилац посла, односно који ће поднети понуду и који ће заступати групу понуђача пред наручиоцем;
2. понуђачу који ће у име групе понуђача потписати уговор;
3. понуђачу који ће у име групе понуђача дати средство обезбеђења;
4. понуђачу који ће издати рачун;
5. рачуну на који ће бити извршено плаћање;
6. обавезама сваког од понуђача из групе понуђача за извршење уговора.

Споразумом се уређују се и друга питања која наручилац одреди конкурсном документацијом.

Наручилац не може од групе понуђача да захтева да се повезују у одређени правни облик како би могли да поднесу заједничку понуду.

Понуђачи из групе понуђача одговарају неограничено солидарно према наручиоцу.

Уколико понуду подноси група понуђача све обрасце потписује члан групе који ће бити носилац посла који подноси понуду и заступа групу понуђача пред наручиоцем. У том случају „Образац подаци о понуђачу“ се не попуњава.

Група понуђача је дужна да достави све доказе о испуњености услова за учешће у јавној набавци прописане Законом и конкурсном документацијом, у складу са упутством како се доказује испуњеност услова.

Сваки понуђач из групе понуђача је дужан да испуни услов из члана 75. став 1. тач.1) до 4) Закона, а додатне услове треба да испуне заједно, осим услова из члана 75. став 1. тач. 5) Закона, који је дужан да испуни понуђач коме је поверено извршење дела набавке за који је неопходно испуњење тог услова.

Понуђачи из групе понуђача одговарају неограничено солидарно према наручиоцу. Задруга може поднети понуду самостално, у своје име, а за рачун задругара или заједничку понуду у име задругара.

Ако задруга подноси понуду у своје име, за обавезе из поступка јавне набавке и уговора о јавној набавци, одговара задруга и задругари у складу са законом.

Ако задруга подноси заједничку понуду у име задругара, за обавезе из поступка јавне набавке и уговора о јавној набавци, неограничено солидарно одговарају задругари.

10. Начин и услови плаћања, рок важења понуде, као и друге околности од којих зависи прихватљивост понуде

10.1. Захтеви у погледу начина, рока и услова плаћања.

Рок плаћања је у текућем месецу за претходни месец, минимум 15 дана од дана пријема фактуре (рачуна) за испоручене количине електричне енергије, за обрачунски период, коју испоставља добављач на основу документа којим наручилац и добављач (односно Купац и Снабдевач) потврђују испоручене количине електричне енергије.

По пријему одлуке о додели уговора, уколико је понуђач коме је уговор додељен страно правно лице, исти има обавезу да, пре закључења уговора, отвори нерезидентни рачун.

Плаћање се врши уплатом на рачун добављача (Снабдевача).

Понуђачу није дозвољено да захтева авансно плаћање.

10.2. Захтев у погледу места и рока испоруке добра:

Место испоруке је мерно место купца прикључено на дистрибутивни систем у категорији потрошње на ниском напону.

Период испоруке: година дана од датума закључења уговора о потпуном снабдевању,

од 00:00 h до 24:00 h.

10.3. Захтев у погледу рока важења понуде

Рок важења понуде не може бити краћи од 45 дана од дана отварања понуда.

У случају истека рока важења понуде, наручилац је дужан да у писаном облику затражи од понуђача продужење рока важења понуде.

Понуђач који прихвати захтев за продужење рока важења понуде, не може мењати понуду.

10.4. Додатни захтев у погледу обавезе закључења уговора у смислу члана 188. став 3. Закона о енергетици („Сл. Гласник РС“, бр. 145/2014, 95/2018):

Понуђач је дужан да уз понуду достави изјаву на свом меморандуму, потписану од стране одговорног лица понуђача и оверену печатом, којом се обавезује да ће, уколико му буде додељен уговор у предметном поступку јавне набавке, поступити у складу са чланом 188. став 3. Закона о енергетици („Сл. Гласник РС“, бр. 145/2014, 95/2018), односно да ће одмах по потписивању уговора закључити:

- 1) уговор којим је уредио своју балансну одговорност, а којим су обухваћена и места примопредаје крајњег купца.
- 2) уговор о приступу систему са оператором система на који је објекат крајњег купца прикључен;

11. Валута и начин на који мора да буде наведена и изражена цена у понуди

Цена мора бити исказана у динарима, са и без пореза на додату вредност, са урачунатим свим трошковима које понуђач има у реализацији предметне јавне набавке, с тим да ће се за оцену понуде узимати у обзир цену без пореза на додату вредност.

Цена енергије обухвата цену електричне енергије са потпуном балансном одговорношћу.

Обавеза је понуђача да искаже јединичну цену kWh електричне енергије ВТ, јединичну цену kWh електричне енергије НТ, са ПДВ-ом и без ПДВ-а.

Цена не обухвата трошкове приступа и коришћења система за пренос електричне енергије, ни трошкове приступа и коришћења система за дистрибуцију електричне енергије, као ни накнаду за подстицај повлашћених произвођача електричне енергије. Наведене трошкове понуђач ће у оквиру рачуна фактурисати и наплаћивати на основу обрачунских величина за место припредаје наручирача, уз примену ценовника за приступ систему за пренос електричне енергије и примену ценовника за приступ систему за дистрибуцију електричне енергије, а у складу са важећом Одлуком односно методологијом за одређивање цена објављених у Сл. гласнику РС.

Цена је фиксна и не може се мењати. Изузетно, цена се може мењати уколико дође до промене цене електричне енергије на коју је дата сагласност од стране Агенције за енергетику РС.

Понуђачу није дозвољено да захтева аванс.

Ако је у понуди исказана необичајено ниска цена, наручилац ће поступити у складу са чланом 92. Закона.

12. Подаци о врсти, садржини, начину подношења, висини и роковима обезбеђења испуњења обавеза понуђача

возило

Понуђач је дужан да наручиоцу уз понуду достави средство финансијског обезбеђења за озбиљност понуде и то:

- бланко сопствену меницу за озбиљност понуде, менично овлашћење (образац дат у поглављу X конкурсне документације), копију картона депонованих потписа, са клаузулом „неопозива“, „без приговора“ и „на први позив платива“ у висини од 3% од вредности понуде без ПДВ-а, са роком важности најмање 45 (четрдесетпет) дана од дана отварања понуде и изјаву понуђача да ће приликом потписивања уговора приложити инструмент финансијског обезбеђења испуњења уговорне обавезе (образац дат у поглављу X конкурсне документације).

Уколико понуђач не достави меницу за озбиљност понуде, понуда ће бити одбијена као неприхватљива.

Наручилац ће уновчiti инструмент финансијског обезбеђења дат уз понуду уколико: понуђач након истека рока за подношење понуда повуче, опозове или измене своју понуду; понуђач коме је додељен уговор благовремено не потпише уговор о јавној набавци; понуђач коме је додељен уговор не поднесе средство обезбеђења за добро извршење посла у складу са захтевима из конкурсне документације.

Наручилац ће вратити менице понуђачима са којима није закључен уговор на њихов захтев, одмах по закључењу уговора са изабраним понуђачем.

Понуђач је дужан да наручиоцу приликом закључења уговора преда средство финансијског обезбеђења за добро извршење посла и то:

- бланко сопствену меницу за добро извршење посла, менично овлашћење (образац дат у поглављу X конкурсне документације) и копију картона депонованих потписа, са клаузулом „неопозива“, „без приговора“ и „на први позив платива“ у висини од 10% од укупно уговорене цене без ПДВ-а, са роком важности који је најмање 30 (тридесет) дана дужи од рока за коначно извршење посла.

Ако се за време трајања уговора промене рокови за извршење уговорне обавезе, важност менице за добро извршење посла мора да се продужи.

Наручилац ће уновчiti меницу за добро извршење посла у случају да понуђач не буде извршавао своје уговорне обавезе у роковима и на начин предвиђен уговором.

Наручилац ће вратити понуђачу меницу, на његов захтев након истека рока за измирења свих уговорних обавеза.

Менице морају бити регистроване у Регистру меница и овлашћења код Народне банке Србије, а као доказ понуђач уз меницу мора да достави и копију захтева за регистрацију меница, који је оверен од пословне банке понуђача.

Потписи и печати на меници, меничном овлашћењу и картону депонованих потписа, морају бити идентични.

13. Заштита поверљивости података које наручилац ставља понуђачима на располагање, укључујући и њихове подизвођаче

Предметна набавка не садржи поверљиве информације које наручилац ставља на располагање.

14. Заштита података понуђача

Наручилац ће чувати као поверљиве податке садржане у понуди понуђача које су посебним прописом утврђени као поверљиви и које као такве понуђач означи речју

„проверљиво“. Неће се сматрати проверљивим подаци о испуњености обавезних услова, цена и други подаци који немају карактер проверљивости.

15. Додатне информације или појашњена у вези са припремом понуде и могућност измене конкурсне документације

Заинтересовано лице може, у писаном облику путем поште на адресу наручиоца или на е-маил: javne_nabavke@ibiss.bg.ac.rs или факсом на број 011 2761 433 тражити од наручиоца додатне информације или појашњења у вези са припремањем и подношењем понуде, при чему може да укаже наручиоцу и на евентуално уочене недостатке и неправилности у конкурсној документацији, најкасније 5 (пет) дана пре истека рока за подношење понуде.

Додатне информације или појашњења упућују се са напоменом „**Захтев за додатним информацијама или појашњењима конкурсне документације, ЈН бр. 2/2019**“, само у току радне недеље од понедељка до петка у периоду од 08:00 до 15:00 часова.

Наручилац је дужан да у року од 3 (три) дана од дана пријема захтева за додатним информацијама или појашњењима конкурсне документације, одговор објави на Порталу јавних набавки и на својој интернет страници.

Ако наручилац измени или допуни конкурсну документацију 8 или мање дана пре истека рока за подношење понуда, дужан је да продужи рок за подношење понуда и објави обавештење о продужењу рока за подношење понуда.

По истеку рока предвиђеног за подношење понуда, наручилац не може да мења нити да допуњује конкурсну документацију.

Тражење додатних информација или појашњења у вези са припремањем понуде телефоном није дозвољено.

Комуникација у поступку јавне набавке врши се искључиво на начин одређен чланом 20. Закона.

16. Додатна објашњења од понуђача после отварања понуда и контрола код понуђача односно његовог подизвођача

После отварања понуда, наручилац може приликом стручне оцене понуда да у писаном облику захтева од понуђача додатна објашњења која ће му помоћи при прегледу, вредновању и упоређивању понуда, а може да врши и контролу (увид) код понуђача, односно његовог подизвођача (члан 93. Закона).

Уколико наручилац оцени да су потребна додатна објашњења или је потребно извршити контролу (увид) код понуђача, односно његовог подизвођача, наручилац ће понуђачу оставити примерени рок да поступи по позиву наручиоца, односно да омогући наручиоцу контролу (увид) код понуђача, као и код његовог подизвођача.

Наручилац може, уз сагласност понуђача, да изврши исправке рачунских грешака уочених приликом разматрања понуде по окончаном поступку отварања.

У случају разлике између јединичне и укупне цене, меродавна је јединична цена.

Ако се понуђач не сагласи са исправком рачунских грешака, наручилац ће његову понуду одбити као неприхватљиву.

17. Коришћење патента и одговорност за повреду заштићених права интелектуалне својине трећих лица

Накнаду за коришћење патената, као и одговорност за повреду заштићених права интелектуалне својине трећих лица сноси понуђач.

18. Начин и рок за подношење захтева за заштиту права понуђача

Захтев за заштиту права може да поднесе понуђач, односно заинтересовано лице,

који има интерес за доделу уговора у конкретном поступку јавне набавке и који је претрпео или би могао да претрпи штету због поступања наручиоца противно одредбама Закона о јавним набавкама.

Захтев за заштиту права подноси се наручиоцу, а копија се истовремено доставља Републичкој комисији за заштиту права у поступцима јавних набавки.

Захтев за заштиту права се доставља непосредно на адресу Наручиоца: Институт за биолошка истраживања „Синиша Станковић“ - Административно правна служба, Булевар деспота Стефана бр. 142, Београд, електронском поштом на е-маил: javne_nabavke@ibiss.bg.ac.rs, факсом на број: 011 2761 433, сваког радног дана (осим суботе и недеље) од 08-15 часова, или препорученом пошиљком са повратницом.

Захтев за заштиту права се може поднети у току целог поступка јавне набавке, против сваке радње наручиоца, осим уколико Законом није другачије одређено.

О поднетом захтеву за заштиту права наручилац објављује обавештење на Порталу јавних набавки и на својој интернет страници, најкасније у року од 2 (два) дана од дана пријема захтева.

Уколико се захтевом за заштиту права оспорава врста поступка, садржина позива за подношење понуда или конкурсне документације, захтев ће се сматрати благовременим уколико је примљен од стране наручиоца најкасније 7 (седам) дана пре истека рока за подношење понуда, без обзира на начин достављања и уколико је подносилац захтева у складу са чланом 63. став 2. Закона указао наручиоцу на евентуалне недостатке и неправилности, а наручилац исте није отклонио.

Захтев за заштиту права којим се оспоравају радње које наручилац предузме пре истека рока за подношење понуда, а након истека рока из чл. 149. ст. 3. Закона, сматраће се благовременим уколико је поднет најкасније до истека рока за подношење понуда.

После доношења одлуке о додели уговора из чл. 108. Закона или одлуке о обустави поступка јавне набавке из чл. 109. Закона, рок за подношење захтева за заштиту права је 10 (десет) дана од дана објављивања одлуке на Порталу јавних набавки.

Захтевом за заштиту права не могу се оспоравати радње наручиоца предузете у поступку јавне набавке ако су подносиоцу захтева били или могли бити познати разлози за његово подношење пре истека рока за подношење захтева из. чл. 149. став. 3. и 4. Закона, а подносилац захтева га није поднео пре истека тог рока.

Ако је у истом поступку јавне набавке поново поднет захтев за заштиту права од стране истог подносиоца захтева, у том захтеву се не могу оспоравати радње наручиоца за које је подносилац захтева знао или могао знати приликом подношења претходног захтева.

Захтев за заштиту права не задржава даље активности наручиоца у поступку јавне набавке у складу са одредбама члана 150. Закона.

Захтев за заштиту права садржи:

- 1) назив и адресу подносиоца захтева и лице за контакт;
- 2) назив и адресу наручиоца;
- 3) податке о јавној набавци која је предмет захтева, односно о одлуци наручиоца;
- 4) повреде прописа којима се уређује поступак јавне набавке;
- 5) чињенице и доказе којима се повреде доказују;
- 6) потврду о уплати таксе из чл. 156. Закона;
- 7) потпис подносиоца.

Подносилац захтева је дужан да на рачун буџета Републике Србије уплати таксу у износу од **120.000,00** динара, у складу са чл. 156. став 1. тачка 2) и 4) Закона, и то на број жиро рачуна: 840-30678845-06, шифра плаћања: 153 или 253, позив на број:

подаци о броју или ознаки јавне набавке поводом које се подноси захтев за заштиту права, **сврха**: ЗЗП; назив наручиоца; број или ознака јавне набавке поводом које се подноси захтев за заштиту права, **корисник**: буџет Републике Србије.

Као доказ (потврда) о уплати таксе, у смислу члана 151. став 1. тачка 6) ЗЈН, прихватиће се:

1. Потврда о извршеној уплати таксе, издата и оверена од стране банке, податак да је налог за уплату таксе, односно налог за пренос средстава реализован, као и датум извршења налога;

2. Налог за уплату, први примерак, оверен потписом овлашћеног лица и печатом банке или поште;

3. Потврда издата од стране Републике Србије, Министарства финансија, Управе за трезор, потписана и оверена печатом, за подносиоце захтева за заштиту права који имају отворен рачун у оквиру припадајућег консолидованог рачуна трезора, а који се води у Управи за трезор (корисници буџетских средстава, корисници средстава организација за обавезно социјално осигурање и други корисници јавних средстава);

4. Потврда издата од стране Народне банке Србије за подносиоце захтева за заштиту права (банке и други субјекти) који имају отворен рачун код Народне банке Србије у складу са законом и другим прописом.

Детаљно упутство о уплати таксе за подношење захтева за заштиту права као и примери правилно попуњених налога за пренос и уплатница, могу се преузети на интернет страници: <http://www.kjn.gov.rs/ci/uputstvo-o-uplati-republicke-administrativne-takse.html>

Поступак заштите права понуђача регулисан је одредбама чл. 138. - 167. Закона.

19. Рок у којем ће уговор бити закључен

Уговор о јавној набавци ће бити закључен са понуђачем којем је додељен уговор у року од 8 дана од дана протека рока за подношење захтева за заштиту права из члана 149. Закона.

У случају да је поднета само једна понуда наручилац може закључити уговор пре истека рока за подношење захтева за заштиту права, у складу са чланом 112. став 2. тачка 5) Закона.

Ако понуђач чија је понуда изабрана, одбије да закључи уговор о јавној набавци, наручилац може закључити уговор са првим следећим најповољнијим понуђачем (члан 113. став 3. Закона о јавним набавкама).

20. Одлука о обустави поступка јавне набавке

Наручилац доноси одлуку о обустави поступка јавне набавке на основу извештаја о стручној оцени понуда, уколико нису испуњени прописани услови за доделу уговора.

Наручилац може да обустави поступак из објективних и доказивих разлога који му нису били познати нити су се могли предвидети у време покретања јавне набавке, а који доводе до онемогућавања окончања започетог поступка или услед којих је престала потреба за предметном набавком, због чега се неће понављати у току исте пословне године, односно у наредних шест месеци.

Овакву одлуку наручилац доноси у писменој форми, са образложењем, посебно наводећи разлоге обуставе поступка и објављује је на Порталу јавних набавки и на

својој интернет страници у законском року од три дана од дана доношења одлуке, у складу са одредбама члана 109. Закона о јавним набавкама.

21. Трошкови припремања и достављања понуде

Понуђач сноси све трошкове везане за припрему и достављање понуде.

За све што није посебно прецизирено овом конкурсном документацијом примењиваће се одредбе Закона о јавним набавкама („Сл. Гласник РС“, бр. 124/2012, 14/2015, 68/2015) и подзаконски акти којима се уређују јавне набавке.